

Svätosť ako najdôležitejšia hodnota v živote „nového človeka“

Świętość – najważniejszą wartością w życiu „nowego człowieka”

Piotr Mazur

Resume

Man's greatest vocation is sainthood. This demands spiritual sacrifices. The Pope's message was to show us that sainthood is available to everybody. Recent numerous beatifications and canonizations have made sainthood more accessible to all of us; they show its beauty as well as the basic human need – full personal growth. Thus, it is a teacher's mission to point at the right paths of sainthood.

Kluczowe słowa: wartość, powołanie, świętość, nowy człowiek.

Największym powołaniem człowieka jest powołanie do świętości. Już w Starym Testamencie znajdujemy Boże wezwanie: „Bądźcie świętymi, ponieważ Ja sam jestem święty!” (Kpł 11, 44). W kazaniu na górze Chrystus wskazuje najważniejszy cel ludzkiego życia: „Bądźcie więc wy doskonali, jak doskonały jest Ojciec wasz niebieski” (Mt 5,48). Jezus nie tylko zachęca do świętości, ale również uzdalnia człowieka do jej realizacji.

Świętość polega przede wszystkim na miłości: „Jeśli będziecie zachowywać moje przykazania, będziecie trwać w miłości mojej, tak jak Ja zachowałem przykazania Ojca mego i trwam w Jego miłości” (J 15,10). „To jest moje przykazanie, abyście się wzajemnie miłowali, tak jak Ja was umiłowalem” (J 15,12). Trwanie w miłości Chrystusa jest włączeniem się w porządek posłuszeństwa Ojcu, dzięki któremu zostaliśmy odkupieni. Ewangeliczny obraz świętości implikuje dwa elementy: oddania, ofiary, posłuszeństwa na wzór Chrystusa oraz łaski, która jest dziełem Bożej miłości¹.

Realizacja przykazania miłości upodabnia nas do Chrystusa. Podczas beatyfikacji o. Rafała Kalinowskiego i Brata Alberta Chmielowskiego papież Jan Paweł II zaznaczył: „Świętość jest więc szczególnym podobieństwem do Chrystusa. Jest podobieństwem przez miłość. Poprzez miłość trwamy w Chrystusie, tak jak On sam poprzez miłość trwa w Ojcu. Świętość jest podobieństwem do Chrystusa, które sięga tajemnicy Jego jedności z Ojcem w Duchu Świętym: Jego jedności z Ojcem przez miłość. Miłość jest pierwszą i odwieczną treścią przykazania, które pochodzi od Ojca. Chrystus mówi, że On

¹ Por. J. Majka, *Świętość czyli sens życia*, „Znaki Czasu” 1991 nr 23, s. 115.

sam 'zachowuje' to przykazanie. On też daje nam to przykazanie, w którym zawiera się cała istotna treść naszego podobieństwa do Boga w Chrystusie"².

Św. Paweł wprowadził termin „święci w Chrystusie”, który odnosił się do wszystkich chrześcijan (por. 1 Kor 1, 2; Flp 1,1). Przyjęty chrzest w Duchu Świętym, przenikał ich osobowość i pozostawał w niej, czyniąc ją ontycznie świętą. „Czyż nie wiecie, że jesteście świątynią Boga i że Duch Boży mieszka w was? Jeżeli ktoś zniszczy świątynię Boga, tego zniszczy Bóg. Świątynia Boga jest święta, a wy nią jesteście”(1 Kor 3,16). Pojęcie świętości oznacza otrzymany dar, jak również i zadanie, które zostało wyznaczone wszystkim ochrzczonym³.

Nowe życie oznacza powołanie do świętości. Św. Paweł w *Liście do Kolosan* akcentował wdzięczność Ojcu, który „uzdolnił [nas] do uczestnictwa w dziele świętych w światłości”(1,12). Jan Paweł II przypomina: „Powołanie do świętości wyrasta z chrztu i odnawia się w innych sakramentach, zwłaszcza w eucharystii. Chrześcijanie, przyobleczeni w Jezusa Chrystusa i napojeni Jego Duchem, są 'święci', a więc są upoważnieni i zobowiązani do tego, by świętość swojego 'być' okazywali w świętości wszystkich swoich działań”(CL 16).

Konstytucja dogmatyczna o Kościele *Lumen gentium* podkreśla, że „wszyscy chrześcijanie jakiegokolwiek stanu i zawodu powołani są do pełni życia chrześcijańskiego i do doskonałości miłości; dzięki zaś tej świętości chrześcijan, także w społeczności ziemskiej rozwija się bardziej godny człowieka sposób życia. Na osiągnięcie tej doskonałości wierni obracać powinni swe siły otrzymane według miary obdarowania Chrystusowego, aby idąc w Jego ślady i upodabniając się do wzoru, jakim On sam jest dla nich, posłuszni we wszystkim woli Ojca, z całej duszy poświęcali się chwale Bożej i służbie bliźnim”(KK 40).

Papież Jan Paweł II w wydanym na początku 2001 roku *Liście Apostolskim Novo Millennio Ineunte*, do priorytetowych zadań duszpasterskich zalicza świętość, którą człowiek może osiągnąć w różnym wieku i okolicznościach życia. Ojciec święty przypomina za Soborem Watykańskim II, że „że nie należy mylnie pojmować tego ideału doskonałości jako swego rodzaju wizji życia nadzwyczajnego, dostępnego jedynie wybranym «geniuszom» świętości. Drogi świętości są wielorakie i dostosowane do każdego powołania. Składam dzięki Bogu za to, że pozwolił mi beatyfikować i kanonizować w minionych latach tak wielu chrześcijan, a wśród nich licznych wiernych świeckich, którzy uświęcili się w najzwyczajniejszych okolicznościach życia. Dzisiaj trzeba na nowo z przekonaniem zalecać wszystkim dążenie do tej «wysokiej miary» zwyczajnego życia chrześcijańskiego. Całe życie kościelnej

² Jan Paweł II, *Homilia w czasie Mszy św. beatyfikacyjnej o. Rafała Kalinowskiego i Brata Alberta – Adama Chmielowskiego, odprawionej na Błoniach, Kraków 22.06.1983, w: Jan Paweł II. Pielgrzymki do Ojczyzny. Przemówienia homilie, Kraków 2005, s. 345.*

³ Por. W. Oleszek, *Przepowiadanie o świętych*, Lublin 2002, s. 41-42.

wspólny i chrześcijańskich rodzin winno zmierzać w tym kierunku. Ale jest też oczywiste, że istnieją różne indywidualne drogi do świętości, wymagające prawdziwej *pedagogiki świętości*, która zdolna jest dostosować się do rytmu poszczególnych osób. Winna ona łączyć całe bogactwo propozycji dostępnych dla wszystkich z tradycyjnymi formami pomocy indywidualnej i grupowej oraz z nowszymi formami udostępnianymi przez stowarzyszenia i ruchy uznane przez Kościół” (NMI 31).

Każda beatyfikacja i kanonizacja jest doskonałą okazją dla papieża, aby głosić współczesnemu światu orędzie świętości. Jan Paweł II w ciągu swego pontyfikatu (1978-2005) beatyfikował 1324 osoby (154 Polaków), a 484 ogłosił świętymi (9 Polaków). Beatyfikowani i kanonizowani pochodzą nie tylko z Europy, lecz również z Afryki, Azji, Ameryki Łacińskiej i Środkowej. Wśród nich są duchowni i świeccy, mężczyźni i kobiety, starsi i młodszy, ludzie różnych narodów i zawodów. Ta ogromna liczba nowych świętych jest wyrazem przekonania Ojca świętego, że świadectwo ich życia przyczyni się do pogłębienia wiary, nadziei, miłości, a nade wszystko świętości współczesnych chrześcijan. II Ogólnopolski Synod Plenarny przypominał, że „wynosząc na ołtarze licznych Polaków i Polki, Ojciec Święty ukazywał nowe wzorce dążenia do świętości. Katecheza papieska w Ojczyźnie jest przesłaniem, które domaga się realizacji. Odpowiadając na nie, II Synod Plenarny pragnie w szczególnie sposób postawić przed wszystkimi ludźmi dobrej woli w Polsce ewangeliczny ideał świętości rozumianej jako przyjęcie miłości Boga Ojca, ciągłe nawracanie się ku pełni życia w Chrystusie i uświęcanie świata w mocy Ducha Świętego”⁴.

Szczególną formą chrześcijańskiego świadectwa jest świętość. W postawie świętości w sposób szczególnie dochodzi do złączenia świadectwa słowa i życia. O zrealizowanej świętości świadczą rzeczywiste czyny człowieka. Papież Jan Paweł II akcentował, że realizacja świętości polega na zachowaniu harmonii pomiędzy wyznawaną wiarą a życiem. Jego zdaniem „Dzisiejszy świat potrzebuje świętości chrześcijan, którzy w zwyczajnych warunkach życia rodzinnego i zawodowego podejmują swoje codzienne obowiązki; którzy pragnąc spełniać wolę Stwórcy i na co dzień służyć ludziom, dają odpowiedź na Jego przedwieczną miłość. Dotyczy to również takich dziedzin życia, jak polityka, działalność gospodarcza, społeczna i prawodawcza (por. *Christifideles laici*, 42). Niech i tu nie braknie ducha służby, uczciwości, prawdy, troski o dobro wspólne nawet za cenę wielkodusznej rezygnacji ze swego, na wzór świętej księżnej tych ziem! Niech i w tych dziedzinach nie zabraknie pragnienia świętości, którą zdobywa się przez kompetentne, służebne działanie w duchu miłości Boga i bliźniego”⁵.

⁴ II Polski Synod Plenarny (1991-1999), *Świętość. Dar i zadanie*, nr 2.

⁵ Jan Paweł II, *Homilia w czasie Mszy św. kanonizacyjnej bl. Kingi*, w: *Jan Paweł II. Pielgrzymki do... dz. cyt.*, s. 1173-1174.

Realizacja ideału świętości wymaga wyrzeczeń, duchowych zmagania oraz pracy nad sobą. Świętość jest dla wszystkich, nie jest zarezerwowana dla nielicznych, specjalnie wybranych. Jerzy W. Gogola zaznacza „Bóg uzdolnił wszystkich do życia świętego i od wszystkich wymaga rzeczywistej świętości. Nie wszyscy mogą być kanonizowani, ale powinni starać się o świętość w życiu codziennym. Apostołowie zachęcają do życia godnego własnego powołania, tak by emanować światłem Bożym poprzez pełnienie dobrych uczynków. U źródła wymagania znajduje się dar, który ze swej natury domaga się pełnego rozwoju. Każdy chrześcijanin zostaje wyposażony w wszelkie łaski, by mógł tę świętość osiągnąć”⁶.

Przekonuje nas o tym postawa Jana Pawła II, który do grona świętych zaliczał osoby pochodzące z różnych stanów, zawodów, ras, kultur; o różnym stopniu wykształcenia, płci, wieku. Postacie te przybliżają świętość każdemu człowiekowi, ukazują jej piękno, czynią możliwą dla każdego, a także ukazują ją jako spełnienie podstawowego pragnienia ludzkiego serca – pełnię osobowego rozwoju.

Podczas kanonizacji bł. Kingi w Starym Sączu papież dokonał syntezy świętości w oparciu o trzy prawdy, które jednocześnie określają trzy zasady procesu chrześcijańskiej dojrzałości:

- a) święci żyją świętymi;
- b) święci pragną świętości;
- c) święci nie przeminą.

Przy pierwszej tezie „święci żyją świętymi”, papież wskazał na środowisko rodzinne, które w znacznej mierze przyczynia się do rozwoju świętości. Troska o świętość rodziny jest szczególnym zadaniem nowej ewangelizacji. Od świętości rodziny zależy wychowanie ludzi świętych. Światło świętości rodziców, rodzeństwa, krewnych ma zawsze wpływ na rozwój pozostałych członków rodziny. Św. Kinga pochodziła z rodu, który wydał wielu świętych jak: św. Stefana, główny patron Węgier, św. Emeryka, św. Władysława, św. Jadwigę Śląską, św. Agnieszkę z Pragi, czy też jej siostry – św. Małgorzatę i bł. Jolantę. Papież skierował do wszystkich gorący apel: „Nie lękajcie się chcieć świętości! Nie lękajcie się być świętymi! Uczynicie kończący się wiek i nowe tysiąclecie erą ludzi świętych!”⁷

Rozwijając drugą tezę „święci pragną świętości” papież wskazał ogromne pragnienie św. Kingi, aby poświęcić się Bogu całym sercem przez ślub dziewictwa. Święta uczy, że małżeństwo i dziewictwo przeżywane w jedności z Chrystusem może stać się drogą świętości. Ojciec święty wskazał na jeszcze jeden ważny aspekt pragnienia świętości w życiu św. Kingi. Chodzi o jej zaangażowanie w sprawy społeczne, przy boku męża uczestniczyła w rządzeniu, wykazała ogromną troskę o dobro kraju i poddanych. Lud nazywał ją

⁶ J. W. Gogola, *Teologia komunii z Bogiem*, Kraków 2003, s. 92.

⁷ Jan Paweł II, *Homilia w czasie Mszy św. kanonizacyjnej bł. Kingi...*, dz. cyt., s. 1172.

„pocieszycielką”, „żywicielką”, „świętą matką”. Tak, więc zrezygnowawszy z naturalnego macierzyństwa, stała się prawdziwą matką dla swoich poddanych⁸.

Św. Kinga dała wspaniałe świadectwo jak zachować harmonię pomiędzy wyznawaną wiarą a własnym życiem. Papież podkreślił, że „Dzisiejszy świat potrzebuje świętości chrześcijan, którzy w zwyczajnych warunkach życia rodzinnego i zawodowego podejmują swoje codzienne obowiązki; którzy pragną spełniać wolę Stwórcy i na co dzień służyć ludziom, dają odpowiedź na Jego przedwieczną miłość”⁹.

Trzecia prawda o świętości zawarta jest w stwierdzeniu: „święci nie przemijają”. Siłą ich nie przemijalności jest miłość: „Miłość Boskiego Oblubieńca, która w życiu księżnej Kingi, wyraziła się tylu czynami miłości bliźniego – ta właśnie miłość sprawiła, że przemijanie, któremu poddany jest każdy człowiek na ziemi, nie zatarło jej pamięci. Po tylu wiekach Kościół na ziemi polskiej dzisiaj daje temu wyraz”¹⁰.

Na podstawie analizy nauczania Jana Pawła II można stwierdzić, że „nowym człowiekiem” jest ten, kto dzięki łasce odkupienia przez Chrystusa odzyskał harmonię serca. Jego zdaniem „Mieć serce czyste to być nowym człowiekiem, przywróconym przez odkupieńczą miłość Chrystusa do życia w komunii z Bogiem i z całym stworzeniem – tej komunii, która jest jego pierwotnym przeznaczeniem”¹¹. Tak, więc życie w łasce uświęcającej jest pierwszym wyzwaniem dla człowieka. Dla nas wychowawców oznacza to iż mamy podjąć z całą swą mocą działania wspomagające wychowanka w realizacji jego osobistej świętości.

BIBLIOGRAFIA

1. Gogola J. W., *Teologia komunii z Bogiem*, Kraków 2003, s. 92.
2. *II Polski Synod Plenarny (1991-1999)*, Poznań 1999.
3. Jan Paweł II, *Homilia w czasie Mszy św. beatyfikacyjnej o. Rafała Kalinowskiego i Brata Alberta – Adama Chmielowskiego, odprawionej na Błoniach*, Kraków 22.06.1983, w: *Jan Paweł II. Pielgrzymki do Ojczyzny. Przemówienia homilie*, Kraków 2005.
4. Jan Paweł II, *Homilia w czasie Mszy św. kanonizacyjnej bł. Kingi*, w: *Jan Paweł II. Pielgrzymki do Ojczyzny. Przemówienia homilie*, Kraków 2005.
5. Jan Paweł II, *Homilia w czasie Mszy św. kanonizacyjnej bł. Kingi...*, w: *Jan Paweł II. Pielgrzymki do Ojczyzny. Przemówienia homilie*, Kraków 2005.
6. Jan Paweł II, *Homilia w czasie Mszy św.*, Sandomierz 12.06.1999 r., w: *Jan Paweł II. Pielgrzymki do Ojczyzny. Przemówienia homilie*, Kraków 2005.
7. Majka J., *Świętość czyli sens życia*, „Znaki Czasu” 1991 nr 23.
8. Oleszek W., *Przepowiadanie o świętych*, Lublin 2002.

⁸ Por. tamże, s. 1172-1173.

⁹ Tamże, s. 1173.

¹⁰ Tamże, s. 1174.

¹¹ Jan Paweł II, *Homilia w czasie Mszy św.*, Sandomierz 12.06.1999 r., w: *Jan Paweł II. Pielgrzymki do...*, dz. cyt., s. 1111.